

De 20 duurste spelers van de Rode Duivels stegen de voorbije jaren veel sneller in marktwaarde dan die van de andere nationale teams. Wat zegt die stijging van de 'Bel 20' over het Belgische voetbal? Is er sprake van een normale evolutie of van een inflatoire zeepbel?

In vergelijking met de vijf grote Europese voetballanden steeg de marktwaarde van de Rode Duivels sinds 2010 het spectaculairst. Dat blijkt uit onderzoek van De Tijd. Op basis van de waardering van de 20 duurste spelers per nationale selectie werd de Belgische ploeg 264 procent duurder, terwijl Engeland en Italië in marktwaarde daalden. De Duitse Mannschaft nam met 118 procent in waarde toe en het Spaanse en Franse team met 20 procent.

Die explosieve groei van de 'Bel 20' van het Belgische voetbal komt vooral doordat de overgrote meerderheid van de spelers - negentien op de twintig - in buitenlandse competities zoals de Premier League presteert, in tegenstelling tot andere nationale teams. Zo telt Engeland 0 procent 'buitenlandse' spelers, Italië 19, Spanje 31, Duitsland 37 en Nederland 44 procent.

Verder blijkt de hoge waardering van het nationale team vooral te danken te zijn aan de enorme waardeverhoging van een kleinere groep Belgische spelers sinds hun debuut bij de Rode Duivels. Het prijskaartje van Eden Hazard (25), sterspeler bij FC Chelsea, explodeerde met bijna 3.800 procent sinds 2008, terwijl het voor middenvelder Radja Nainggolan (28) met 2.600 procent omhoogging en bij verdediger Jan Vertonghen (29) met 2.230 procent.

Opmerkelijk is ook dat de Rode Duivels zo sterk in waarde stegen ondanks het feit dat ze nog geen enkele EK- of WK-finale hebben gewonnen of gespeeld, in tegenstelling tot de 'G5', de grote vijf van de Europese voetballanden. Een logische vraag dringt zich dan ook op: wat zegt die duivelse groei over het Belgische voetbal? Kunnen we spreken van een marktconforme evolutie of is dit een inflatoire zeepbel?

Eén kanttekening. De cijfers die in dit onderzoek zijn gebruikt, komen van de Duitse website transfermarkt.de en weerspiegelen niet de reële transfersom die voor een speler werd betaald. 'De cijfers die wij publiceren, zijn kwalitatieve schattingen', zegt Steffen Dombert, verantwoordelijke bij de website. 'Ze proberen, op basis van de input van onze gebruikers, experts en medewerkers, in te schatten wat de intrinsieke waarde van een speler is als onderdeel van een club.' Absolute getallen zijn in dit onderzoek niet van belang, wel de onderlinge verhouding tussen die cijfers en de evolutie ervan op termijn.

Beursspeculatie

'Er is geen sprake van een zeepbel', zegt Bart Verhaeghe, vastgoedondernemer en eigenaar van landskampioen Club Brugge. 'Achter elke transfersom die voor een Belgische topspeler is betaald, zit wel degelijk een terugverdienmodel. Er wordt hierbij niet gespeculeerd zoals op de beurs. Als voor Kevin De Bruyne bij zijn overstap van Wolfsburg naar Manchester City 74 miljoen euro werd neergeteld, dan is dat omdat hij dat bedrag zal terugverdienen met tickets, merchandising en televisierechten. Daarover wordt zeer goed nagedacht.'

Ook sporteconoom Daam Van Reeth ziet geen exuberante prijzenspiraal. 'Er staat wel degelijk iets tegenover de gestegen marktwaarde van de Belgische ploeg', zegt hij. Sinds de start van de Champions League begin jaren 90 is de populariteit van het voetbal jaar na jaar gestegen, niet alleen binnen Europa maar ook wereldwijd. Dat vertaalt zich onder andere in sterk gestegen bedragen voor uitzendrechten op televisie en andere media, in grotere sponsordeals voor clubs en stadions en in een veel grotere omzet uit merchandising. 'Door het Bosman- arrest van halverwege de jaren 90 kregen voetballers ook meer invloed op het spel van vraag en aanbod, en zijn ze er financieel erg op vooruitgegaan', zegt hij. 'Ze kunnen hun marktwaarde veel meer verzilveren.'

Dat is ook het grote verschil met de wielersport, waar volgens hem wel sprake is van een zeepbel. 'Tegenover de gestegen teambudgetten en hogere rennerslonen staat geen reële groei van de sport: niet in publieksinteresse en ook niet in toegenomen aandacht van de sponsor.'

Diverse waarnemers wijzen er ook op dat het unieke jeugdopleidingsmodel in België een belangrijke factor is. 'Wat de voetbalbond onder leiding van jeugdcoach Bob Browaeyns heeft gerealiseerd, is nooit gezien en staat garant voor een stevige basis van talent, niet alleen nu maar ook voor de komende jaren', zegt Hugo Schoukens, CEO van Double Pass, een spin-off van de VUB die diverse voetbalcompetities en professionele clubs internationaal adviseert op het vlak van jeugdwerking. 'Als het op talentontwikkeling aankomt, werken de amateurclubs in België bijna even professioneel als onze profclubs. Daar ligt de sleutel van het Belgische succes.'

Al schuilt er ook een gevaar in een te ver doorgedreven professionalisering van de jeugdwerking. 'In Nederland hebben ze in het verleden jonge spelers te snel prof willen maken', zegt Verhaeghe. 'Zodra ze 12 waren, waren ze al uitverkoren om voor Ajax uit te komen. Ze werden doodgeknepen en volgden zelfs geen normale schoolopleiding meer. Die fout zullen we hier niet maken.'

Leegloop

Toen Oranje nog meetelde, speelden ook bijna alle spelers van de nationale selectie in het buitenland. Dat is typisch voor een klein voetballand met een grote voetbalgeneratie, maar er is een keerzijde, aldus de Nederlandse sportmarketeer Frank van den Wall Bake. 'Dat kan leiden tot een leegloop van spelers die een voorbeeldfunctie moeten vervullen in de nationale competitie, en dat is allesbehalve wenselijk.'

Er is al vele jaren een opbod bezig, waar Belgische clubs moeilijk tegenop kunnen. Ook Wim Lagae, sportmarketeer aan de KU Leuven, waarschuwt ervoor: 'De Belgische competitie is een transit- of doorverkoopcompetitie geworden voor de Premier League.' Het

kan niet alleen de bedoeling zijn dat we een wingewest worden voor buitenlandse competities, klinkt het. De Pro League moet er ook in slagen de sportieve en financiële waarde van de eigen competitie verder op te krikken. Zo niet dreigt collectieve verarming.

'Het momentum is er', zegt Double Pass-CEO Schoukens. 'De Pro League moet nu verder kijken dan de eigen kerktoren en het Belgische voetbal collectief promoten. Hier ligt nog een groot potentieel, maar ik weet niet of de voetbalbond zich daar voldoende van bewust is.'

Bart Verhaeghe is optimistisch. Voetbal is een globaliserend product en maakt deel uit van een fors groeiende leisure- en entertainmentmarkt. Het belang ervan zal alleen maar toenemen, gelooft hij. Investerings in eigen infrastructuur en verdere professionalisering zullen dan ook de hefboom zijn voor verdere groei. 'De kracht van het Belgische voetbal is duurzaam. We hebben het niet over één talentvolle generatie die klaarstaat, er zijn er meerdere in aantocht.'

Al maakt hij zich geen illusies. 'Wie denkt dat België thuishoort in de ranking van grote Europese voetballanden zoals Duitsland, Spanje, Frankrijk, Engeland en Italië leeft volgens mij in de waan van de dag. We blijven een klein land, met een beperkte demografie en rekruteringsbasis. Onze ambitie ligt veeleer in de top 20.'

Wat niet wil zeggen dat België geen Europees kampioen kan worden. Daarover gepolst, schrijft de bekende sporteconoom en hoogleraar Stefan Szymanski: 'Soms heb je weleens een uitzondering zoals Leicester City, dat dit jaar de titel greep in de Premier League. Ik sluit niet uit dat België het Leicester van het EK kan worden. Maar de kans is en blijft klein.'

PIET DEPUYDT

Copyright © 2016 Mediafin. Alle rechten voorbehouden